

List izhaja od oktobra 1947
kot tednik — Od 1. januarja 1958 kot poltednik — Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko — Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah —

GLAS

G L A S I L O · S O C I A L I S T I Č N E Z V E Z E D E L O V N E G A L J U D S T V A Z A G O R E N J S K O

Prešernov teden v Kranju

S SVECANO otvoritvijo Prešernovega spominskega muzeja, preteklo soboto dopoldne, so bile v Kranju zaključene prireditve v počastitev obletnice pesnikove smrti — slovenskega kulturnega praznika.

Otvoriti muzeja, ki pomeni eno izmed največjih oddolžitev pesnikovemu spominu, so med številimi visokimi gosti prisostvovali Boris Žihelj, dr. Joža Vilfan, Tone Fajfar in drugi. Po otvoritvi so vsi skupaj obiskali pesnikovo rojstno hišo v Vrbici.

Prvi v vrsti prireditv je bil četrtkov kulturni večer v galeriji Prešernove hiše. Tistim, ki so ga pripravili (ob intimni klavirski spremljavi je bral svoje pesmi Bojan Pisk, v galeriji pa so bile istočasno razstavljene grafike Milana Batiste), je treba priznati, da so imeli stično roko. Uspelo jim je izvesti enega izmed najbolj kvalitetnih dosedanjih kulturnih večrov v Kranju.

Na predvečer praznika je na pesnikovem grobu zapel zbor France Prešeren, v Prešernovem gledališču pa je skupina slovenskih pesnikov predstavila po nekaj svojih pesmi. Na večeru smo pogrešali nekatera najbolj priljubljena pesniška imena, kljub temu pa so poslušalci s svojim navdušenjem do-

kazali, da je večer uspel. Sodelovali so: Mila Kačič, Vida Brest, Marička Znidarsič, Saša Vegri, France Filipič, Branko Hofman, Janez Ovsenc, France Fibernik, Bojan Pisk, France Onič, Miha Klinar, France Podbevk, Severin Sal, Jože Smit in Branko Zužek.

Govor
Bena Zupančiča
ob otvoritvi
Prešernovega muzeja

SPOSTOVANE TOVARISICE IN TOVARISI

V tej, lepi, starinišči, v kateri je Prešeren preživel zadnje dni svojega prekratkega življenja, se srečujemo na njegov in naš praznik z občutkom nikoli do kraja poplačanega dolga.

K sreči hodi ta moralni občutek za nami zmeraj, — in kadar koli se lotimo tekšnega ali podobnega kulturno spominskega dejanja, se nehote spomnimo

grenkih Cankarjevih besed, ki jih je zapisal ob Prešernovem spomeniku v Ljubljani. Če je pozneje spremenil svoje mnenje o kiparju Zajcu, mu gotovo ni bilo treba preklipati poglavitnega, o čemer je govorilo njegovo opozorilo, saj je veljalo predvsem prevladujoči miselnosti tiste dobe.

Cemu omenjam ravno to in ob tej priložnosti?

Zato, ker menim, da tega ne gre nikoli pozabiti, zakaj tudi ob slehernem takšnem prazniku, ko govorimo o dolgu do velikanov naše preteklosti, moramo vedeti, kaj doigujemo in komu. Z enkratnim dejanjem ali s samo slavnostjo, naj bo še tako lepa, ne opravimo vsega, kar moramo in moramo, če pač hočemo biti dediči najboljšega iz preteklosti, zlasti pa, če hočemo bogatiti svoje in svojih potomcev življenje z resnicno novim in vrednim.

Zivimo v svetu, ki je nemiren, kakorkoli že obrnemo smisel te besede. Nemiren tudi v svojem iskateskem hotenju, v svojem spremnjanju in iskanju smisla temu hitremu spremnjanju. Moderni človek je že zdavnaj postavil velik vprašaj pred vse, kar je bilo še maloprej trdno, skoroda nespremnljivo. Vprašaj postavlja znova in znova celo pred svoje človeško poslanstvo. Nobeno ustvarjalno dejanje ga ne zadovoljuje več na star način, največja odkritja njegovega duha ga ne morejo priznati do tega, da bi vsaj za trenutek počil in nehal iskati, odkrivati, se osvobajati. Nobena resnica, do katere se dokopljije, mu ne more biti več volito, po katerem bi se ravnal spleto ali v nedogled.

Socialna, nacionalna, znanstvena, umetniška gibanja hodijo pospešeno svoja pota odkritij in zmot, predvajevanje in utvar, zmag in porazov, in človek se z velikanskimi napori in žrtvami dokopava do resnice o sebi in o svetu, do svoje človeške podobe.

Vsi smo postavljeni v ta svet osvobodilnih iskanj v najširšem smislu te besede. Četudi se nam kdaj dozveda, da smo mnogokaj

Nadaljevanje na 2. strani 2

Nadaljevanje na 2. strani 1 pa pride pred poravnalne svede,

Ob otvoritvi Prešernovega spominskega muzeja v Kranju je govoril tudi Béno Zupančič

PORAVNALNI SVETI na neporavnalnem tiru

*Zalla me je. Naj mi dokaže, kar je rekel! Ne dovolim, da me vlačijo po zobe!

Tako in podobno je slišati najpogosteje spore med ljudmi. Sodišča so preobremenjena s takšnimi tožbami. Največ takih sporov

ki so pri stanovanjskih skupno zaostajajo zemljiski sporovi s 133 stih. Tudi, če se ljudje za take primeri oziroma 13 odstotki, še v stvari obračajo na sodišča, jih manjšem številu se pritožujejo, da pošije na poravnalni svet v ljudje zaradi ogrožanja varnosti, zaradi stanovanjskih sporov, zradi odškodnin, tatvin, izterjave dolgov in podobno. Naše ljudi torej najbolj tarejo hudobni jezik.

Poravnalni svet so v zadnjih letih opravili veliko vzgojno delo, prihranili ljudem denar in čas ter hkrati razbremeni sodišča. To naj pove same nekaj podatkov iz kranjske občine, kjer imajo 37 poravnalnih svetov. V zadnjih treh letih so dobili v poravnavo 984 sporov. Od tega so 53 odstotkov zadev rešili uspešno — več kot polovico; 47 odstotkov sporov pa so morali odstopiti sodišču, ker niso dosegli sprave med strankami.

Ob tem je zanimivo, da je bilo kar 600 zadev zaradi razdaljenja časti oziroma 61 odstotkov. Daleč

Nadaljevanje na 2. strani 3

OBRAZI IN POJAVI

IGNAC je novaden državljan. Doma je v bližini manjšega mesta, kjer ima svojo hišo, ženo z dvema otrokoma, sam pa se že nekaj let vozí z avtobusom na delovisanjostovarno. In tako živi. Nihče od sosedov,

sestanka. Ker mu s tem je niso mogli postreči, so poklicali na razgovor vodjo enote in druge. Ignac je zahteval imena ljudi, ki so ga »obrekovale« na sestanku, češ da to rabi za vložitev tožbe. Stvar se je hudo zaostrala.

Zmenili so se, da bodo stvar obravnavali pred disciplinski komisijo. Cesar teden je bilo zasedanje. Tami je prišlo na dan marsikaj, kar ni bilo prijetno za Naceta. Dokazali so mu, da je skregal s preddelavcem in brž dejal: nekaj časa me ne bo več. Res je bilo. Sprebal se že na okrog bolnišča. Neka delavka je vedela povedati, da je Ignac lani spomladji pri sorodniku, ki

Pravica je pravica

niti od sodelavcev ni imel o njem slabega mnenja.

Toda, pred kratkim so v podjetju vsi govorili o Ignacu in o njegovih zlorabi. Pred dnevi je o tem razpravljala disciplinska komisija in po vsej verjetnosti bo stvar šla že naprej.

Začelo se je na sestanku ekonomskih enot. Ob poročilu o proizvodnji in gospodarjenju v zadnjem tremesečju lani in ob nekih podatkih za celotno lansko leto se je razprava razširila tudi na poškodbe, boleznine in breme, ki s tem padajo na kolektiv. Beseda je dala besedo in nekdo je omenil, »zakaj Nace boluje kadar boče.« Naceta ni bil zrazen, ker je v resnicu bolniških sredin decembra. Morda je bila zato razprava že bolj »vnoča«, vendar pa le v okviru objektivnosti.

Za naslednji dan je bil Nace v podjetju. Zahteval je zapisnik

je prekrival hišo, dejal: »Počakaj, poleti bom doma nekaj mesecov in ti bom ponagale. In tako je tudi bilo. Ignac pred bolniščem v nekaj mesecu ga ni bilo na spregled v tovarno. Ko pa so pregledeli metična izplačila, so ugotovili, da je Ignac pred nastopom bolnišča dosegel visoke dobrodoške. Iskal je vsako možnost za naduritev in si tako zagotovil dobro bolniščko.

Ignac ni oporekal trditvam. Pravzaprav se jih je izogibal. Trdil pa je — da je bolzen posledica vlegovega življenja in našteteval revmatizem in celo srčno, drugih težav. Pri vsaki stvari je zaključil: »Po zakonu imam pravico do bolniškega dopusta.«

Delavci so pravico zelo razumno komentirajo, zlasti po razpravi pred disciplinsko komisijo. — K.M.

Možnosti in želje se ne razhajajo

Kam želijo učenci, ki bodo dovršili osnovno šolo — V kranjski občini veliko prostih mest v trgovini in gumarski industriji

KRANJ — Po prvih podatkih odseka za poklicno usmerjanje pri zavodu za zaposlovanje v Kranju bo v kranjski občini letos zaključilo osemletno šolanje 945 učencev.

Zelje učencev po šolanju ali pri učevanju oziroma zaposlitvi se v bistvu ne razhajajo z zmogljivostmi šol in razpoložljivimi mesti v podjetjih. Večje težave se pričnejo ob koncu leta, ko je ta all oni odklonjen in začne iskati drugo možnost. Seveda, tudi letos ne bo šlo brez težav pri vključevanju otrok z manj kot 8 dovršenimi razredi, deklet, fizično slabkejših, otrok iz oddaljenih krajev in starej manj kot 15 let (to velja predvsem za tiste, ki se želijo zapošljiti).

Pri anketiranju učencev osmih razredov so ugotovili, da jih 100 želi nadaljevanje šolanja v gimnaziji (lani so jih sprejeli 99). V srednjih šolah v Kranju se želi šolati 80 učencev, v srednjih šolah Izven Kranja pa 114. Precej je še

neodločenih, 31 deklet se je odločilo za administrativno šolo, med strokami so pri njih najbolj priključljene trgovina, frizerstvo in šivilstvo.

Za trgovino se je doslej odločilo 7 fantov in 39 deklet, prostih pa je kar 50 učnih mest. Živili namenavajo sprejeti 10 vajencev, Elita 7, Prehrana 4, Merkur in Koker pa po 8.

Težje je razumljivo, da sta se za tekmilno šolo odločila le 2 učenca, za gumarško šolo pa le 3, čeprav bi jih sprejeli 50. Ker se kajeb dobremu slovesu o »Savje za gumarstvo učenci ne zanimajo, so v tej tovarni pripravili 14-dnevno počitniško »spraksco« za 13 učencev, ki ne izključujejo možnosti, da bi se izčuči za gumarje. V teh dneh so se seznanili z delovnimi mesti v tovarni in spoznali upravni in samoupravni sistem. Prvi vtiči so ugodni, o uspehih pa bo mogoče soditi šele, ko bodo znane njihove odločitve.

Nove tkanine

Vezenina Bled napoveduje vrsto novih izdelkov — Poslovno sodelovanje z Almire obeta več prihrankov in novosti

BLED — Na letošnjem sejmu mode so vzbudile prav posebno zanimanje in občudovanje nekaterne novosti tovarne čipk v vezenini z Bleda. Tovarna, ki se je še pred nekaj leti ukvarjala predvsem s čipkami in enostavnejšimi vezeninami, je na sejmu razstavljala več novosti, ki jih dosegla pri nas ni nikde izdeloval. Naj pomembnej predvsem barvasto vezenje na beli tkanini, izredno primerno za ženske bluze, obleke in perilo; in belo vezenje na barvastih tkaninah. Popolna novost je sintetični material (podložen sintetičnemu poljstju in lepo izvezenu) za jutranje halje, jopic, pregrajala in vetrovke ter podobno. Ena izmed največjih prednosti tega materiala je, da ga je mogoče oprati prav enostavno.

Tega materiala bodo letos predvidoma izdelali za 15 tisoč jutrnih halj in za 5 tisoč vetrovki. V glavnem so ga že odkupila nekatera podjetja za izdelovanje konfekcije.

Vezenemu blagu za ženske bluze (na lahki pralni tkanini) in vezenemu blagu za ženske večerne obleke (na volnjeni tkanini), ki sta si lansko leto zelo hitro osvojila tržišče, se bo letos pridružilo še vezenje na jersey blagu. Ta izdelek bodo pripravili v sodelovanju s tovarno Almira. Prav v teh dneh pričakujejo še en vezni stroj, saj z dosedanjimi stroji tolikih načrtov in maročil ne bi mogli.

Pustne zabave dokazujo, da se ljudem priležejo opravljljive priložnosti za veseljanje

TE DNI PO SVETU

● Ostri odnosi med Havano in Washingtonom

Aretacija kubanskih ribičev je povzročila odvzem vode za ameriško oporišče na Kubi, Guantanamo. Vse skupaj je poostrilo odnose med ZDA in Kubo. Oporišče Guantanamo še vedno dobiva vodo s Floride. Po poročilih bodo odpustili okoli 3.000 Kubancev. Johnson je predlagal, da bi oporišče popolnoma ločili od kubanskega zaledja. Meni, da bi se osamosvojilo tudi, kar se tiče prekrivev in delovne sile.

● Demonstracije za neodvisnost Cipra

Iz Aten poročajo, da bo grška vlada sprejela anglo-ameriški predlog o stacioniraju vojaških enot na Cipru, če bi ga dobrovoljno svet in če ne bi bilo to v okviru Atlantskega pakta. Turčija je predložila vrsto sprememb k anglo-ameriškemu predlogu. V Atenah je na mitingu govoril župan, ki je poučaril, da ima ciprsko ljudstvo pravico, da samo odloča o svoji usodi.

● Etiopsko-Somalijski obmejni spor

Predstavnik Somalije je v Varnostnem svetu zahteval, da OZN prouči spor. V Somaliji vladata izredno stanje, v Etiopiji pa samo v obmejnih predelih. Iz Adis Abebe poročajo, da je v bojih okoli 400 mrtvih in še več ranjenih. Predsednik Alžira Ben Bela je izjavil, da bi spor morali rešiti v okviru Organizacije afriške enotnosti.

U R e m e

Vremenska slika

Področje visokega zračnega pristika se slabí pod vplivom frontalnih motenj, ki se prele srednje Evrope pomicajo proti jugovzhodu. Naše kraje bodo zajele s severozahodnimi vetrovimi in povzročile prehodno poslabšanje vremena.

Napoved za danes in izgledi za prihodnje dni

Ponoči v vzhodni Sloveniji manjše padavine, potem ponovne razjasnitve. Najnižje nočne temperature med 0 in -3 stopinjam; najvišje dnevne med 5 in 8 stopinjam.

Se naprej bo suho, temperature brez večjih sprememb.

Stanje vremena ob 13. uri

Lesce oblačno 3, Planica oblačno 2, Jezersko oblačno 1, Triglav Kredarica pretežno oblačno -10 stopinj.

Snežne razmere v petek ob 7. uri

Kranjska gora 20 cm, Vršič 40 cm, Tamar 40 cm, Komna 30 cm, Bohinj 25 cm, Sport hotel Pokljuka 35 cm, Lesce 9 cm, Jezersko 21 cm, Brnik 17 cm, Tiha dolina 10-20 cm, Ljubljana 6 cm

Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki

Ni pravzaprav nič čudnega, če v razdobju mnogih podovedanih protislovi afriško enotnost včasih vidimo bolj za lase privlečeno kot dejansko je. V političnem vremenu, ki je zajalo večino afriških dežel, ko so odzvonili zvonovi neodvisnosti, prihaja v zadnjem času tudi do manjših oboroženih spopadov tam, kjer dedičina starih kolonialnih nasprotnik še ni bila podvržena razumnemu političnemu predelavi. Seveda afriških spopadov ne smemo obravnavati z evropskimi obrazci o vzročni zvezri in posledicah. Izkusnine so pokazale, da afriške države svoje spore veliko lažje odpravijo in zagadjijo, kot kjerkoli drugje na svetu. To je najbrž vpliv posebnega afriškega značaja, ki se kaže tudi v političnih zadevah. Kljub temu pa imamo občutek, da so mnogi spori otročje nemiriljeni in zaletav.

Poročila o nemirih in spopadih prihajojo zadnje dne iz dveh različnih kotičkov Afrike. Prvi kotiček je v središču Afrike, drugi pa ob njeni vzhodni obali. Iz Leo-

poldvila, kongoške prestolnice, sporočajo o oboroženih uporih v pokrajini Kyllu. Vesti imajo dočelo težo, ker so glavni uporniki krenili že v smeri glavnega mesta pokrajine. Cilji upornikov so preračunani na zavzetje pokrajine

njen skupaj s kongoškim pravokrajine Kvili pod svojim nadkom Lumumbu. V času Mobutujev zorstvom. Leopoldvilska vlada je vendar se je zatekel v Stanleyville in ustori v vlado, ki jo je nikom v borbo na tisoče vojakov. sestavil Gizega. Po političnem S posebnim načinom vojskovjanu preganjanju Gizega, ki ga je upornikom uspelo obdržati svoje Adulova vlada zapira in po odkrije postojanke. Izgledi upornikov

postala svoje državilke v etiopsko glavno mesto. Spor na meli je privrel na dan tako neprizakovano kot vulkanska lava. Domačini vendar sicer povedati, da so se v mejnih predelih že večkrat pojeli spoprijeli somalijski in etiopski oddelki, vendar zaradi tega nihče izgubili pameti. Prejšnji teden je v tem vročem kotu prišlo do pravih borb, ki so privede do težkih izgub na obeh straneh. Cenijo, da je število žrtev že kreko preseglo stotico.

Trenutno tudi ni nikogar, ki bi lahko razsodil, kdo je kriv in počitljivi zaslugi streljajo na meli. Obe državi sta izvlečki sablje iz nožnic. Katera izmed njiju je izvlečka prva, je za zdaj še uganaka. Pravda o tem bo trajala najbrž dolgo. Afriške države si prizadevajo, da bi obravnavo spravile pred afriško sodiščem. Somalija pa je že napovedala pritožbo pred Združenimi narodi. Zapisišmo lahko, da so na meli pokopali z vojskimi častmi nad sto padlih vojakov.

Afriški spopadi

Kvili in Kasaja. Glavni cilj, ki je bil močno izpeljati po stopoma, pa je strmolagljivo sedanje vlade Kasavubu—Adula. Leopoldvilska vlada poročila sicer govorijo, da so uporniki na vadiji roparji in razbojniki, vendar po osebnosti, ki vodijo ta gibanja, ni mogoče dobiti vtisa, da so pri ljudeh na slabem glasu.

Osnadna osebnost gibanja je bivalni minister Pier Mulema. To je človek, ki je bil pregar-

so v primerljavi z velikimi sredstvi, ki jih ima leopoldvilska vladava, precej slabši, kot če jih dname skozi očala podpore, ki jo imajo pri ljudeh.

Drugi izrazljivi spopad lokalnemu letos, ko se je s svojimi nih razmer se je vnel ob koncu uporniki pojavili v pokrajini Kvili, niso veliko vedeli. Leopoldville malijski mej. Odnos med Etiopijo in Somalijo nikoli niso bili posebne dobr. V času priprav za zasluga Mulemev vojakov utrdil in zdaj drži Muleme tretjino so resno dvomili, da bo Somalija

so v primerljavi z velikimi sredstvi, ki jih ima leopoldvilska vladava, precej slabši, kot če jih dname skozi očala podpore, ki jo imajo pri ljudeh.

Ali uporabljamo vse svoje sposobnosti, da to bi dosegli, kar smo si postavili za smoter, čimprej, čimbolj uspešno, čimbolj harmonično?

Treba je reči, da imamo čedajo manj razlogov, da bi na takih podobnih vprašanjih odgovarjali s popolnim zanikanjem ali s slabost vestjo, zato pa tudi niz logov, da bi mogli sesti na lovorike in počivati. V zagoru nacionalnega v socialnega osvobojevanja smo si začrtali previsoke smotre, da bi bilo mogoče le za trenutek odnehati in se prepustiti nedavnejemu zadovoljstvu.

Glejte: Ta čas, ko daje naša družba za izobraževanje in kulturno vzgojo vse kot kadarkoli poprej, se marsikom zdi bolj kot kadarkoli poprej, da je vse narobe. Ta čas, ko se znanstveno raziskovalno delo razvija pospešeno in vsestransko, imamo nenadoma opraviti s strahom pred znanostjo — kakor da bi bila sama znanostista, ki naj se je bojimo. Ta čas, ko si prizadevamo, da bi v srednjem delovnem in družbenem organizmu vzbrstela skrb za vsestransko kulturno življenje ljudi, se mnogi kulturni delavci zaskrbljeni sprašujejo, ali je tej naši komuni sploh kaj verjeti? Ta čas, ko si naše gospodarstvo na vse kriplje prizadeva, da se izkopile iz obrnitske zastarelosti, se že jomlje totalne tehnikacije — kakor da bi bila naša družba, kakršno uredisemo, že od nekdaj za mlajšena po abadonsku.

Nikakor nimam namena trdit, da vzrokov za take vrste ugovorov, pomislek ali bojazni ni — zato, dosta jih je in celo opozarjati. Vendar se je treba mimo gredje vprašati še kaj: Kje smo bili še včeraj? Ali smo res že polnoma zamazili vrzeli stolnega zamudništva? Ali ni pospešeni razvoj virgel na povešino mnogo več, kot bi pričakovali, tistega, kar smo po tujih ali tudi po lastni krvidi zamudili, zanemarili ali zapravili? Vse tisto, o čemer smo dolga desetletja zaradi nacionalne sramčljivosti neradi govorili, zdaj pa se je pokazalo v neope-

— humanizma nameč, ki bi bil organski del vseh in vsakogar, vseh naših dejav, ne samo posameznikov in njihovih stvaritev. Nobenega osvobajanja človeka ni mogoče dosegiti s kulturno izolacijo ali monopolizmom ali aristokratizmom.

Te besede niso naperjene zoper visoke ustvarjalne umetniške ambicije posameznikov, ne zoper karinskali raziskovanja fundamentalne narave, ne zoper kulturne dejavnosti, ki jih je dolžna spodbujati celotna družba — zakaj nikoli nismo trdili, da bi lahko zato, ker vztrajamo pri tem, da bodo skrb za kulturo in znanost doma v vsaki delovni organizaciji in vsaki komunalni skupnosti, družba kot celota opustila skrb

zoper dejav, da se to zadnje Preserovo bivališče v pribrezljive ohrani njemu v spomin in nam v spodbudo.

Upam, da izrazam željo vseh, če začeljim temu muzeju, da bi ne bil samo razstavnišče, samo zbirka, ampak živ organizem, iz katerega bodo prihajale nove in povečane v kulturni dejavnosti.

3 PORAVNALNI SVETI

mo po mnogih razgovorih s predsedniki svetov in tudi iz pregleda, ki ga je o tem napravil občinski odbor SZDL v Kranju.

Hkrati pa si poravnalni svet marsikje delajo preveč preglavice zaradi oblike poslovanja. Močna je namreč misel, da bi moral reševati stvari v skladu z zakoni in si zato belijo glave s predpisom civilnega in kazenskega prava, namesto da bi po človeški logiki življensko skušali dosegiti pobotevne v sporih med ljudmi. Misel vodi tudi daje, da bi namreč morale biti razprave bolj »representantne«, »avtoritativne«, da strank pa bi naj zahtevali nek prispevek in podobno.

Večina se strinja s tem, da je treba člimerj izvoliti nove poravnalne svete ali vsaj imenovati nove člane za tiste, ki so že odstopili. V okviru občine morajo sveti dobiti tudi več pomoči, da bodo lahko uspešne opravljali svoje vzgojne in družbene naloge.

K.M.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij GOZDNEGA GOSPODARSTVA KRANJ

raspisuje

prosto delovno mesto

ADMINISTRATORKE

na gozdnom obratu Tržič.

POGOJI: dovršena administrativna šola.

Raspis velja do zasedbe delovnega mesta

Ali je Marija Benedičič napravila samomor?

Na dopustu v smrt

Truplo je ob progi opazil strojevodja brzega vlaka

Pretekli petek okoli 23.30 je strojevodja brzovlaka, ki je peljal v Ljubljano proti Jesenicam, opazil med železniškima postajama Skofja Loka-Zabnica ob progi truplo. Vlak je ustavil v Zabnici in o dogodku takoj sporočil na prej.

Ko je prišla na mesto, kjer je ležalo truplo, komisija, so ugotovili, da gre za 21-letno Marijo Benedičič iz Martinj vrha nad Železniki, ki je stanovala v Selcah.

Padec vinjenega kolesarja

Na esti III. reda v Lesah, pred gostilno »Majdeček« je v nedeljo popoldne padel kolesar Stanislav Dvoršek. Pri padcu, ki mu je bortovala močna vinjenost, si je zlomil roko in so ga prepeljali v jesenško bolnišnico.

Komisija, ki je prišla na kraj dogodka, je ugotovila, da je do požara, ki je terjal več kot za štiri milijone dinarjev škode, prišlo zaradi Solarjeve malomarnosti.

morže v zgodnjih večernih urah in je čez njo peljalo več vlakov. Strojevodja brzega vlaka jo je opazil, ker je imel zelo močno luči na stroju.

M.Z.

Zaradi malomarnosti 4 milijone škode

V tovarni verig »Veriga« v Lesah, v obratu težkih verig, je v soboto ob 6.40 nastal požar. Vnet se je težki mazut, ki ga uporablja za ogrevanje peči »Cer«. Prek noči se je težki mazut v cevih strtil. Oddekvodjava Janez Solar je cevi ogreval tako, da je okrog njih ovil čistilno volno, prepoljen z nafto in jo začgal. Pred tem pa je odstranil ventil na dovodni cevi — skozi odprtino je pritekel stari mazut in se vnet. Zublji rdečega petelinja so se hitro kritli po tleh, zakaj bila so prepojena z nafto in mazutom. Požar so pogasili poklicni gasilci iz Jesenice, kakor tudi tovarniški gasilci.

Komisija, ki je prišla na kraj dogodka, je ugotovila, da je do požara, ki je terjal več kot za štiri milijone dinarjev škode, prišlo zaradi Solarjeve malomarnosti.

Gorenjska cesta je na nekaterih odsekih nemoguča. To nam potruje tudi posnetek. Povrh vsega se nađejo še neobzirni vozniški motorni vozil, ki dobesedno divijo, čeprav cesta tega ne dopušča. V pondeljek bi kmalu prišlo do prometne nesreče na ozkem cestističu v Podbrezjah. Le sprejet avtobus je po preprečil s tem, da je zapeljal tik ob škarplin z desno stranjo avtobusa tudi podrsal. Potniki niso mogli drugače iz avtobusa, kot skozi okno pri zadnjih vratih. — Skoda je neznamna.

Foto: F. Pešan

ČRNO NA BELEM

Zapis ob »dnevu prosvetnih delavcev«

Dan prosvetnih in kulturnih delavcev občine Škofja Loka, ki je bil v soboto v Luki je izpolnil čudno vrzel.

Kulturni program, ki so ga izvajali učiteljski pevski zbor iz Kranja, recitatorja Vladoša Simčičeva in France Presetnik, harmonikarski in simfonični orkester domače glasbene šole, moramo oceniti kritično. Predvsem ne moremo mimo dejstva, da se niti

KOMEMORACIJA ZA KAMNITNIKOM

V nedeljo je minilo dvajset let, odkar so strelili iz okupatorjevih pušč za Kamnitnikom pretegnili življenja petdeseth slobodobojnik Škofjeločanov. Zalostno obitlico so Škofjeločani dostoju nočastili.

Ze pred deveto uro so se na Mestnem trgu v Škofji Loki pričeli zbirati številni občani. Ob devet uri se je pričel spredvod, v katerem je bilo več kot tisoč ljudi. Pomikali so se z Mestnega trga, prel. Stare Luke za Kamnitnik, kjer stoji spomenik tragedije...

Ob spomeniku sta žalostniki, ki jo je začrala loška godba na pihala, sledila pesem pevakega zborja "Ivan Cankar" iz Virmaš in zborna recitacija Janko Berčiča, član občinskega odbora ZZB Škofja Loka, ki obudil spomin na krvavi obračun. Častna četa pripadnikov JLA je izstrelila salve, nato so predstavniki 10 družbeno-političnih organizacij položili vence.

S. S.

Popravek

V razgovorih pod naslovom: »Ločani imajo dovolj kisika, je tiskarski skrat spremenil Ivanko Košenjana v Anko Bračko. Prav tako drugi potres v Škofji Loki ni bil leta 1865, temveč leta 1895.

Janez Eržen

Med podeljevanjem nagrad škofjeloškim kulturnim delavcem. Predsednik Osvornik izroča priznanje Andreju Pavlovcu

Pa ne zapišite mojega imena

Gospodična štipendistka

ONDAN me ogovori občan: »Vi ste novinar, kajne? Čudne stvari se dogajajo pri nas. Kar zapišite si, to je treba dati v časopisu! Pričuhinem in beležim. »Veste ena izmed učiteljev na osnovni šoli v Zeleznikih je nekako po dveh letih poučevanja izrazil željo, da bi se študirala na višji pedagoški šoli v Ljubljani. Občinska komisija za stipendije je ugodila njeni želji. Za čas od 1. IX. 1961 do 30. VI. 1963 ji je odobrila 14.000 (štiri-

najstisoč) dinarjev mesečne štipependije.« — Saj to je vse v redu in lepo. — »Že, že, toda ko je pogodbeni rok potekel, še ni diplomiiral in je zaprosila za podiplomske pogodbe. Tudi to je bilo ugodeno, do februarja.« — Mar tu di v tem roku ni končala, postala na višji pedagoški šoli v Ljubljani. Občinska komisija za stipendije je ugodila njeni želji. Za čas od 1. IX. 1961 do 30. VI.

1963 ji je odobrila 14.000 (štiri-

vezne neugodne. Želi svoje stanovanje in prav, da bi poučevala samo na Trati ali v Škofji Loki. Skrajno izigravanje, izsiljevanje in neupoštevanje uslug skupnosti.« — Ja, vrniti mora štipendijo. — »Saj jo tudi bo, toda to trenutno ni najhujše. Na šoli v Zeleznikih so težave. Starci tovarišice so na bolniški, od tega dve na porodniškem dopustu. To je vse. Zdaj pa naj še kdo očita nerazumevanje (beri: strah) za štipendiranje. Se to: pa ne zapišite mojega imena!«

STANE SKRABAR

VZROKI IN MOŽNOSTI

Aktualni problem zadnjih dni — mesečni osebni dohodki proizvajalcev, ki ne presegajo zneska 25 tisoč dinarjev. Toda — ali je to res aktualni problem samo zadnjih dni? Nedvomno nel. Pač pa je dejstvo, da smo se prav zadnje dni kampanjsko (spet) zagnali v reševanje tega problema, medtem ko smo prej gledali na tako nizke osebne dohodke skoraj kot na nekaj povsem logičnega.

Nekateri podatki kažejo, da statistiki tudi na Gorenjskem ne skopari s številkami, ki povedo, koliko proizvajalcem prejemajo vedno manj kot 25 tisoč dinarjev mesečnih osebnih dohodkov. Samo primer! Po stanju v novembra pretekloga leta je bilo v gospodarstvu tržiške komune kar 27,8 odstotkov vseh zaposlenih, ki so prejemali manj kot 25 tisoč dinarjev (v tovarni usnja Runo 32,8 odstotka, v BPT 28,6 odstotka, v PEKO 18,2 odstotka, v tovarni 24,6 odstotka itd.). Bistveno drugače verjetno ni tudi v ostalih gorenjskih občinah.

Vsekakor je prav (in tudi pozno), da smo končno le spoznali, da je 25 tisoč dinarjev (ali še manj) mesečnih osebnih dohodkov zaradi naraščanja živiljenjskih stroškov res skromen zaslužek, ki se ga da (po višini seveda) pričerjati z mezo v kapitalizmu. Ni pa prav, da zahtevemo po zmanjševanju teh nizkih osebnih dohodkov pojmujejo zgolj kot neko nesporazumerje v sami delitvi osebnih dohodkov — torej kot bolj ali manj administrativnih sposredstev v pravilniku o delitvi čistega in osebnega dohodka.

Cepav res ni veliko (ali sploh ne) podjetij, ki bi vzroke za tako nizke osebne dohodke utemeljevala, pa jih je nedvomno veliko, ki s svojimi zahtevami in samim načinom odpravljanja nizkih osebnih dohodkov kažejo, da vidijo prav tu vsebinske vzroke. Ali si je mogoče drugače, kakor tako, razlagati sedanje »kampanje« za zviševanje teh nizkih osebnih dohodkov na enadni zahtevi, da je treba povišati osebne dohodke. Povsem prav! Toda te zahteve izvorno približno tako, kot da je to treba storiti kar čez noč. Seveda — da bi to bila vsekakor najboljša rešitev. Vendar je to ne mogoče; mogoče bi bilo ob ovem predpostavkah, in sicer tedaj, če

bi bila notranja razmerja v delitvi osebnih dohodkov res toliko prekrita v korist enih in škodo drugih (kar pa je le malo verjetno), ali pa da bi delovne organizacije reševali vprašanje nizkih osebnih dohodkov na račun skladov.

In povzetek iz doslej navedenega? Predvsem to, da se bomo lahko pogovarjali o realnih možnostih za zviševanje nizkih osebnih dohodkov samo tedaj, ko bomo ustvarili večji dohodek. Odprtlo pismo, ki ga je občinski sindikalni svet v Tržiču pred nedavnim naslovil na vse sindikalne podružnice in slike delovnih organizacij v tržiški komuni, uvodoma povsem pravilno ugotavlja, da vprašanje urejanja osebnih dohodkov najnižjih kategorij (mogrede: sam izraz »osebni dohodki najnižjih kategorij« ni povsem umesten, ker ne loči proizvajalcev v kategoriji delo, temveč osebni dohodki, zato bi bil primernejši izraz »kategorije z najnižjimi osebnimi dohodki«) ne smemo razumeti kot socialno akcijo, temveč kot sestavni del naporov za izboljšanje gospodarjenja na vseh področjih delovnih organizacij.

Te napore za boljše gospodarjenje lahko načelno razdelimo na iskanje notranjih rezerv v podjetjih samih in na usmeritev na perspektivne proizvodnje. Na splošno pa nas je vrsto let ugotavljamo, da morajo podjetja poskrbiti svoje notranje rezerve. To naj bi bila tudi ključna pozicija za prehod na 42-urni delovni teden. Skratka — razpravljanje o iskanju notranjih rezerv je postala pri nas že pravata lajna. Da — in skoraj nič več! Delavski svet v podjetjih naj že enkrat zadevajo strokovne komisije (potrdarjam strokovne!), ki naj po-

vedo, kje te rezerve so — ali pa naj ugotove, da teh rezerv ni. Druga stvar je usmeritev na perspektivne proizvodnje. Tudi tu smo v teritorialnih skupnostih in v podjetjih ostali le bolj pri besedah, medtem ko ni podrobnejši analizi o tem, katera proizvodnja in v kakšnem obsegu je perspektivna in katera ne. Tej hibi podobna je naslednja. Pred sleheno rekonstrukcijo, v tem ali onem podjetju, smo polnili časopisne stolpcie s pokazalnimi uspešnostmi poslovanja pred rekonstrukcijo. Toda ko je bila ta končana, ni bilo mogoče dobiti podatkov o tem (ker ni bilo temu ustrezni analiz), koliko so predvidevanja o povečanju proizvodnje, produktivnosti itn. postala stvarnost. Tudi tu analize bi bile potrebne, in z njih bi se nedvomno lahko precej naučili. Ne samo za konkreten primer, temveč tudi za prihodnje.

Precjescen del razprav in komentarje glede zvišanja osebnih dohodkov nad 25 tisoč dinarjev pa skuša najti rešitev tega problema pretežno le v sami notranji (interni) delitvi dohodka, preveč pa zanemerjamno dejstvo, da je ustvarjanje dohodka primarno in njevna delitev sekundarno dejanje. Ustvarjanje možnosti za odpravo mesečnih dohodkov pod 25 tisoč dinarjev lahko torej v bistvu pomeni ustvarjanje možnosti za višje osebne dohodke na splošno. Samo s takim pristopom k odpravljanju nizkih osebnih dohodkov bodo odpadle tudi vse bozajni, da bi se glede osebnih dohodkov v podjetjih pojavile uravnilovke. Takšna bojazen se v naših delovnih organizacijah že postavlja, pri tem pa prav tako že opozarjajo na pogosto nizke razlike v starših osnovah za visoko-kvalificirana, kvalificirana in na-vadna opravila. — P.

Najprej 45-urni delovni teden

TR2IC — V tržiških delovnih kolektivih so sicer že formirali komisije za proučitev možnosti za uvedbo 42-urnega delovnega tedenja, vendar pa hkrati tudi ugotavljajo, da bi se morale te komisije bolj povezovati z ustrezanimi strokovnimi službami v podjetjih in o svojem delu obveščati organe samoupravljanja.

OPRAVICILO BRALCEM

Pri tiskanju zadnje, sobotne številke Glassa, so v naši tiskarni našle nepredvidene tehnične težave zaradi papirja. Zato časopis ni bil dostavljen vsem poštam do določene ure in ga mnogi bralci niso dobili pravočasno. Vsem tem se opravljajo.

Uredništvo

V večini tistih podjetij, kjer so že relativno dobro proučili možnosti za uvedbo 42-urnega delovnega tedenja, so prišli do zaključka, da ne bo mogoče takoj preti od sedanjega 48-urnega teknika na 42-urnega, temveč da bo treba dočelo predhodno obdobje delati po 45 ur na teden. V Bombažni predilnici in tkalnici so pričeli predvidevajo, da bi prišli na 45-urni delovni teden že z letosnjim prvim majem, medtem ko naj bi z novim letom uvedli 42-urni delovni teden. Seveda pa je tudi to še predlog, ki ga bodo še proučili.

Tudi v Združeni lesni industriji Tržič menijo, da takošen prehod na 42 ur najbrž ne bo mogoč, zato bodo prav tako za nekaj časa uvedli 45-urni delovni teden.

PRISTAVA — Za letos predvidevajo, da bi za potrebe stanovanjske skupnosti Pristava — Krize uredili prostore za varstveno zaščito otrok s tega območja. V bližini obstoječih novogradenj pa začidala načrtu za Pristavo naj bi zgradili nov objekt, ki bi v pritličju imel prostore za varstveno zaščito otrok, v prvem nadstropju pa dve družinski stanovanji. V perspektivi pa bi lahko ta objekt spremenili v stanovanjski etvorček.

BESNICA — Za letos predvidevajo, da bi za potrebe stanovanjske skupnosti Pristava — Krize uredili prostore za varstveno zaščito otrok s tega območja. V bližini obstoječih novogradenj pa začidala načrtu za Pristavo naj bi zgradili nov objekt, ki bi v pritličju imel prostore za varstveno zaščito otrok, v prvem nadstropju pa dve družinski stanovanji. V perspektivi pa bi lahko ta objekt spremenili v stanovanjski etvorček.

Filmi, ki jih gledamo

KRVAVI KAPETAN

Span.-ital. barv film
Režija: T. MENICHELI
Igrajo: Sean Flynn, Ann Todd

Naslov filma je gledalcu mnogočkrat najboljši orientacija za osnovno določitev kvalitete v zvesti filma. Pravilni prevodi tujih in ustreznih naslovov domačih filmov morajo izpolnjevati. Saj vemo, da so naslovni znani filmov živ po pojem v svetovni filmski produkciji in kot taki že sami, brez kakrnekoli druge reklame zagotavljajo kvaliteto. Zvestoba tem nenaspršanim načelom je v našem primeru krivena v korist zveznosti naslova, prav nič pa korist pravilnega obveščanja. Cepav je Krovni kapetan posem nepomembnega filmu in tudi z napačnim naslovom nič ne pridobi, je vseeno dokaz razvede naših distribucij, razvede, ki dobrim, znanim filmom lahko zoži krog gledalcev.

Krovni kapetan ni prej in verjetno tudi ne zadnji film na gospodarsko temo. Spreminjajo te samo tipi filmskih gospodarov. Razvoj je začel pri Douglass Fairbanksu in je sedaj pri moderno lepem mladencu v Krovnu kapetanu. Mimogrede, ta lepi fant sploh ni nikakrveni kapetan, je le sin poštenega gospodara, kapetana Blooda (blood = angleško kri). Da je tudi sin pošteni gospadar, ni treba omenjati. Ker pa je film polovica španski, je ta avantgardna poštenost blagoslovljena s prav tako napredno, skoraj revolucionarno, božjo pomočjo. Srečen konec je samo še stare čase.

Smo pri najboljšem delu filma. Ko je spopad med dobrim in zlim na višku, se zemlja zatrese. Rušijo se hiši in celo pokrajine pogrezojo v morje. Med ljudmi ni več sovražnikov. So samo še bitja, ki se z naročno bore za obstoj. Redkodaj smo videli elementarno nesrečo filmsko tako močno prikazano. Barve in liki platno, pa z vse v množica, so ustvarili prizor, ki ne spada v sicer ozko kvaliteto Krovnega kapetana. Zaradi solidne obrtniške izdelave in kočno tudi zaradi odličnega prizora s potresom, film ni najslabši med spektakli.

STANE SKRABAR

Zagrebški defektologi na Gorenjskem

Lani v decembru smo gorenjski defektologi obiskali nekatera poslovne šole in zavodove v Zagrebu in njegovi okolici. Defektologi naj bi se seznanili z organizacijo dela v zavodih za prizadeto mladino v Hrvatski.

Ob razgovorih, z vodstvom zavodov smo ugotovili premajhno počevnost šol, ker mnoge probleme rešujemo vse po svoje in počasneje prihajamo do trdnih stavil. Prepričani smo, da je treba rehabilitacijo duševno manj razvilitih otrok na Gorenjskem iskat v predvsem v smeri priučevanja v industriji.

V Hrvatski so šli v drugo smer. Imajo že dva zavoda za vajensko mladino, ki sta edina v Jugoslaviji, kjer poklicno usposabljajo defektovo mladino. To usposabljanje pa je izrazito obrtniškega tipa, in sicer deficitarnih obrt (pečarstvo, plutarstvo, pleskarstvo). Celotna konцепcija pa se nam ne zdi perspektivna.

Posebno pozornost je vzbudila znana defektologinja Emilia Kovacević iz Zagreba. V semestralnih počitnicah je prišla v Kranj, kjer smo organizirali tridnevni seminar iz metodike računstva in spoznavanja prirode za posebne osebne šole. Predavateljica je prinesla s seboj vrsto zelo zanimivih učnih pripomočkov. Obrazložila je metodični postopek pri uporabi posameznega učila.

Naši defektologi niso samo poslušali njena izvajanja, ampak so sledili delu v preteklem letu in planu dela za letošnje leto, predvsem skupna srečanja mladih planincev Gorenjske. — R.

Vsakokrat po nekaj

ADERGAS — V minulem tednu je bil v Adergasu pri Cerkljah redni letni občni zbor športnega društva »Poleter« Adergas, ki je zelo dobro uspel. Iz poročil in razprave povzemamo, da je društvo, čeprav mlado, doseglo lepe uspehe. Letos čaka društvo veliko dela. Za lansko jesen so pričeli graditi dve smučarski skakalnici, in sicer 15 in 30 metrsko. Manjša skakalnica je toliko do grajena, da bodo lahko še letos na njej številna tekmovalja, dočim so tridesetmetrsko opravili le izsek in zemeljska dela. Letos morajo urediti tudi igrišče za razne atletske discipline in igrišče za nogomet. Uredili pa bodo tudi igrišče za najmlajše.

BESNICA — Na minulem rednem letnem občnem zboru TVD Partizan Besnica so zelo kritično ocenili svoje delo. Clanstvo je vključeno v sekcijs

• iz naših komun • iz naših komun

Priprave za gradnjo šol na Bledu in v Radovljici

Šolski vozel

Stanje s šolskimi poslopiji je v radovljški občini zelo kritično. Najslabše pa je v Radovljici, na Bledu in v Bohinjski Bistrici. Vendar se z dosedanjim načinom zbiranja sredstev ni dalo vedno praviti kot se je. Zgrajeni sta bili dve novi poslopiji: v Lipnici in v Gorjah. Vendar nista še dograjeni, čeprav so v Lipnici že domača pred desetimi leti pričeli s posukom. Ostala šolska poslopija pa so obnavljali ali vzdrževali za silo. Perspektivni načrt razvoja šolstva radovljške komune predvini-

Na kratkemvalu

• Bled — V petek, 7. februarja, je v drugem nadstropju zadružne doma izbruhnil požar. Ogenj je nastal zaradi tega, ker se je v stanovanju vnela električna blazina. Gasilci so takoj prihiteli na pomoč in zadušili požar.

• Radovljica — Občinski komite mladine je v preteklem tednu sklical posvet z mladimi odborniki občinske skupštine. Obravnavali so občinski družbeni načrt. Posebno pozornost pa so posvetili različnim aktualnim problemom, kot so: pomanjkanje samih stanovanj, družbene prehrane in druge. Ugotavljalci so tudi, da bo potrebno v prihodnjem bolj skrbeti za izobraževanje mladih delavcev. Na posvetu so sodelovali tudi vsi predsedniki mladinskih aktivov.

• Nomenj — Vaščani tega kraja nimajo primernih prostorov za delo organizacij in društev ter za kulturne in druge prireditve. Za ta namen so največ uporabljali prostore v šoli. Odkar pa so pred dvema letoma ukinili pouk v otrokove prešolki v Bistrico, pa so prostori v šoli ostali prazni.

• Bled — Na osnovni šoli je zaključilo prvo polletje 887 učencev, od teh 74,63 odstotka s pozitivnim uspehom. Najslabši je uspeh v angleščini, matematiki in slovenščini. J. B.

Dopolnilno izobraževanje kadra v gostinstvu in sorodnih panogah

Obdobje priprav na sezono

BLED — Meseci februar, marec in april pomenijo za turizem in gostinstvo menda najmanj razgibano obdobje. To pa le na videz, arističnega prometa v tem času je sicer razmeroma malo, zato pa so ti meseci najprimernejši za priprave na sezono, za potrebe notranje ureditve v hotelih, za turistično propagando in ne nadnje tudi za vzgojo in izobraževanje gostinskih, turističnih in drugih delavcev ter ostalega prebivalstva v turističnih območjih.

Prizadevanja o turistični vzgoji prebivalstva so bila doslej premajno načrtna. Med ljudmi, zaposlenimi v turizmu in sorodnih vejah, se ni uveljavilo prepričanje, da je

V Plamenu presegli mesečni plan

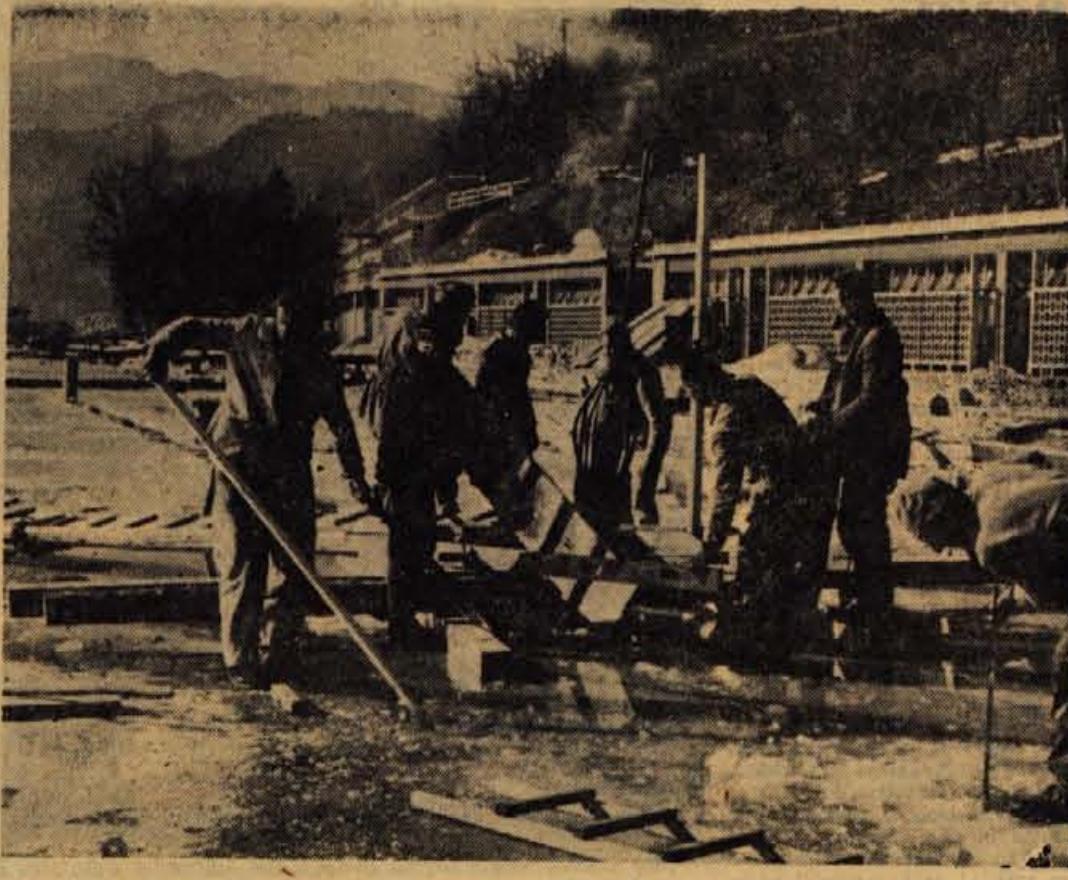
KROPA — V tovarni vijakov Plamen v Kropi so v mesecu januarju 1964 presegli družbeni načrt po količini za 6,5 odstotka in izdelali 39 ton raznih izdelkov. Proizvodnjo po količini so povečali v primerjavi z januarjem preteklega leta za 52,5 odstotka. Glavni vzroki, da ni bila proizvodnja v januarju 1964 še večja, je bilo veliko število bolnih. V januarju je bolovalo 124 zaposlenih, skupaj 866 delovnih dni. Delno pa je vplivala na proizvodnjo tudi omemitev električne energije in večje število rednih dopustov, ki so jih zaposleni nastopili konec leta 1963 in zaključili v prvi polovici januarja 1964. V Plamenu imajo v zadnjem času dosti načrtil, zato si kolektiv prizadeva, da dvigne proizvodnjo.

C. Rozman

Zivahnko kulturno življenje v Bohinjski Srednji vasi

SREDNJA VAS — V nedeljo je iramska sekacija uprizorila Strindbergo dramo »Oče«. Igra je zavetna in so moralni igralci pokazati veliko sposobnosti. Za pustni prek so pripravili Goldonijevi edži »Zdravnik po sliji«. Venjar s tem se niso zaključili. Pripravljajo se že tudi na 8. marec — dan žena. Za konec sezone bodo uprizorili še Klinarievo dramo »Mejnki«.

Tudi na drugih področjih so zelo aktivni. Aktiv ZMS predvaja ob sobotah in nedeljah ozkočna filme. Imajo pa tudi televizijo.

Ceprav je Blejsko Jezero pokrito z debelo plastjo ledu, so delavci blejskega Komunalnega podjetja za začeli s pripravami na novo turistično sezono. Najprej bodo zgradili plavalni bazen olimpijskih dimenzij, podirati pa so začeli tudi stari skakalni stolp na blejskem kopališču. Pravijo, da bo nov stolp, skupaj s plavalnim bazenom nared do začetka nove turistične sezone. Fotoreporter je ujal delavce, ko nekaj metrov dolge kote zabiljajo skozi led v jezersko dno. Ves bazen bo betoniran.

Razprava o novih tarifah za prevoz blaga po železnici

JESENICE — Skupnost železniških podjetij v Ljubljani je pripravila osnutek predloga o novih tarifah za prevoz blaga po železnici, ki so ga poslali v razpravo vsem večjim podjetjem in občinam. Posvetovanje o tem je bilo tudi v Zelezarni na Jesenicah, kjer se zaradi številnih prevozov za posameznejšim progah. Ti naj bi bili v prihodnje tudi činitelj za višino transportnih stroškov. Znano je namreč, da se v Jugoslaviji surovine, polizdelki in izdelki vozijo predaleč. Povprečna potovanja pot tone blaga je 245 km, medtem ko je v Angliji, ki je približno enako velika, le nekaj nad 100 km. To dolgo prevažanje draži naše proizvode. Zato na eni strani je namreč, da se v Jugoslaviji ekonomskih tarif, če pa upoštevamo obstoječe razmere, se bojimo, da ne bi prevozni stroški posameznih surovin le preveč narasli. Zelezarna namreč nima druge možnosti kot dobavljati rudo iz Ljublje, koks iz Lukavca, ali pa se orientirati na uvoz. Ker dejanski stroški prevoza še niso izračunani, bi bilo še preurjanju trdit, da bodo ekonomski tarife

Direktor skupnosti ing. Ciril Višč od dosedanjih. Na posvetovanju je obrazložil osnutek, ki vanju so bili imenja (če bi se predvideva prehod na ekonomske stroški za dovoz surovin zvihali), tarife. Sedanje tarifske razrede bi opustili - oziroma naj bi jih v začetku skrčili le na štiri. Osnova novim tarifom naj bi bili dejanjski stroški prevoznih storitev na posameznejšim progah. Ti naj bi bili v prihodnje tudi činitelj za višino transportnih stroškov. Znano je namreč, da se v Jugoslaviji surovine, polizdelki in izdelki vozijo predaleč. Povprečna potovanja pot tone blaga je 245 km, medtem ko je v Angliji, ki je približno enako velika, le nekaj nad 100 km. To dolgo prevažanje draži naše proizvode. Zato na eni strani je namreč, da se v Jugoslaviji ekonomskih tarif, če pa upoštevamo obstoječe razmere, se bojimo, da ne bi prevozni stroški posameznih surovin le preveč narasli. Zelezarna namreč nima druge možnosti kot dobavljati rudo iz Ljublje, koks iz Lukavca, ali pa se orientirati na uvoz. Ker dejanski stroški prevoza še niso izračunani, bi bilo še preurjanju trdit, da bodo ekonomski tarife

Posvetovanje so izkoristili še za obravnavo medsebojnih odnosov železnic in železarn, ki je največji koristnik železniških transportnih uslug v Sloveniji. Ta odnos ureja posebna pogodba, ki določa, da je razkladni rok včasih do 4 ur od ostalih koristnikov. Leta 1960 postavljen rok 8 ur je bil tehnično nevzdržen, zato je bil leta 1963 sklenjena pogodba, ki določa, da je vagon treba vrneti v 10 urah. Ob velikem pomankanju vagonov lani so za skrajšanje razkladnega roka v železarni uvedli posebne premije, ki so pripomogle, da vse leto ni prišlo do zastojev. Za dovoz rude bodo strokovnjaki običajno podjetij povečali možnost nabave specialnih voz čimvečje nosilnosti.

Branko Blenkuš

Uspela proslava Prešernovega dne v Kropi

KROPA — Ceprav ima kulturno-umetniško društvo »Stane Zagor« v Kropi glede na vsakokratne proslave Prešernovega dne že bogate izkušnje, je letosna proslava presegla vse pričakovanja.

Pričel jo je mladinski pevski zbor osmetske pod vodstvom Jožice Solarjeve, sledil je prilog Vašetove »Visoke pesme«, ki jo je zreziral Jože Solar. Uvodno besedo o kulturnem pomenu pesnika je imel prof. Cene Znidar iz Kranja. Spored je obsegal razen skopitočnih slik iz pesnikovega življenja in njegove dobe tudi recitacije. Svojevrstni kontrast tem recitacijam je bila Koseškega pesnitev »Kdo je mar?«, ki jo je z

bombastičnim efektom recitiral Justin Ažman. Vmes sta bila vpletena solospava Gregorja Solarja in prof. Matevža Fabjana, ki je tudi dirigiral moški komorni in ženski pevski zbor.

V priznanje prebivalstvu Krope in okolice pa je treba ugotoviti, da ju kot vsej ob takih priložnostih, tudi to pot kljub vstopnini do zadnjega napolnilo sedežne dvorane in z izrednim zanimanjem sledilo pestremu programu. — J. A.

Ko sta dekleti odkrili svoji maski, smo se lahko prepričali, da se pod krinkami skriva marsikaj simpatičnega

Pozabili so na našega največjega pesnika

JESENICE — Kot osrednja počastitev 115-letnice smrti dr. Frančeta Prešerina, je bila v nedeljo dopoldne v Čufarjevem gledališču na Jesenicah glasbena matineja RTV Ljubljana. Komorni zbor in mešani zbor RTV Ljubljana, solisti ljubljanske opere Rudolf Franci in Marcel Ostaševski ter violinist Rok Klopčič so izvajali Prešernove uglašbene pesmi ter program, ki je obsegal v glavnem nekatere glasbene dela iz Prešernove dobe. Tako kvalitetne proslave v počastitev našega največjega pesnika na Jesenicah še ni bilo. Svoboda »Tone Čufar« ki je organizirala tokratno matinejo RTV Ljubljana v počastitev obletnice smrti Prešerina, je poskrbela za lepo proslavo, toda obiskovalcev je bilo zopet malo. — U.

Bil je že med mrtvimi

NE, NI BILO to v času vojne. Dogodilo se je pri nas v mirnem času — pred mesecem dni. Po Kranju, Radovljici in drugod se je med ljudi raznesla vest, da je umrl, zader od kapi, priljubljeni natakar Vinko iz restavracije Park, nazadnje zaposlen v Podvinu. Vest se je razširila po mestu in okolici kot prah jeseniške železarne, zakaj Vinka res mnogi poznavajo. Marsikso je ob tem izrazil svoje začudenje in obžalovanje. Potem se je vsa stvar znova polegla kot je to v navadu. V resnicah pa je šlo za pomoto. Res je bilo, da je od srčne kapi umrl kletar Vinko Podjed iz Parka, ne pa natakar Vinko Mulej. Ker pa kletar ni bil tako znan med ljudmi kot natakar, je normalno vsakdo brž pomisli na njega. In tako je šlo od ust.

Pred dnevi sem se srečal s še živim prijaznjim Vinkom v Podvinu pri njegovem delu. Spriznjal sem se, da ga ni več med živimi, pa me je doletela skoraj ista usoda kot nesrečnega kletarja. Luči so zaplesale okrog mene in v ušesih je šumelo. Ko je nasmejan Vinko prišel znaokrog, sem se zbral.

Ali nisi umrl? — Vsa stvar je bila semešna in tragična. Ljudje so telefonirali, spraševali za pogreb, sorodnikom so izražali in posiljali sožalje, se pripravljali na pogreb. Billi so celo na poti, da me pridejo kropiti. Kakšen občutek si imel ob tem? — Sprva zelo neprijeten. Zlasti še, ker sem bil prav tiste dni doma v postelji z gripo. — Je bilo dosti ljudi, ki so verjeli v twojo smrt? — Veliko, veliko. Zdaj se je stvar umirila. Ko sem prišel v službo, so me nekateri objemali, božali po rokah in me gledali. Vsem samo to, če bi vse tiste, ki so meni spraševali, izražali sožalje in pobodo, preštel, bi imel zelo lep pogreb. — Potem se je nasmejan zavrel s prtičem prek roke in se izgubil med mizami zakajene sobe. — K.M.

Kulturna dejavnost v Ribnem pri Bledu

RIBNO — V Ribnem je bilo prejšnja leta kar dovolj kulturnih prireditve, s katerimi smo bili zadovoljni. Letos pa se sprašujemo, kje je vzrok nedelavnosti. V letošnji zimski sezoni še nismo bili deležni domačih kulturnih prireditve, kljub temu, da imajo vse štiri vasi dovolj mladine. Del mladine se najraje zateka v goštinstvo, kar ni vzgojno, ker bi potrebovala še precej vzgoje. Kar pa je predavanj in filmov, jih prireditev Delavska univerza iz Radovljice. Kaj pa sami? Prostovno društvo ima televizor, ki pa je na žalost že dalj časa pokvarjen. Mladina si včasih začeli plesnih prireditve, ki tudi ne bi bile nevzgojne.

Priporočljivo bi bilo, da bi se kulturniki zopet povrnili k delu, ki so ga začeli. — M.C.

BODICE

MEJDUN, te dni ko sem praznoval moj god, me Marjan skoraj ni pustila iz hiče. Hyala vsem za vočljati! Nekateri, ki so se trošili, da me bodo metali v Savo, začigali kot coprine in pokopavali, se naj kar pod nosom obrišo. Ker ni denarja za take reči, bom kar naprej razstavljal in zbadal.

NA JESENICAH sem hotel ozdraviti mačka. Zavil sem v kavarno Korstan, v zgornje prostore. Iznenadila me je samopostrežna restavracija. Ugedli smo se, čakali, klicali, iskali okrog, a nobenega klavice, ki bi postregel! Ob odprtih steklenicah in kozarcih, ki so se kar sami ponujali, sem se znašel, da gre za samopostrežno točilnico. Ker pa do danes nisem navel na takšna gostišča in se ne znajdem pri točilni mizi, sem se po dolgem času odločil, da grem drugam, ker mi točake same natočijo.

TUDI z elektrifikacijo železniške proge skozi Radovljico nisem bil zadovoljen. Prav zdaj na zimo so zaprli čakanico in zunaj na mrazu smo čakali vlak. Vso zimo je tako. Ljude se jezijo. Tudi jaz sem razpršil bodice. Pa nisem vedel proti komu. Zato sem jo odkuril v Kranju.

V KRAJNU sem se hotel skopati. Če že ne zaradi umazanije pa iz radovednosti, kako je v novem zimskem kopališču, ki so ga slovensko odprli lastnik, 29. november. Bral sem o tem v časopisih. Pa ni bilo nič. Povedali so mi, da je tudi s kopališčem takoj kot z letališčem v Brnikih, s stacionom in drugimi objekti. Slovensko so ga odprli, možje so se razgovarili in trčeli s kozarci. Ce pa je potem objekt uporaben ali ne, ni važno.

POT SEM končal v Škofiji Loki. V restavraciji Trist sem se ustavil zvečer. Pa sem se hudo kesal. Mras je bil kot v Sibiriji. Popolden, kot so povedali, nisem centralne kurave. Ce pa se bočajo gostje ogreti jim prinesejo vroč čaj. Marsikoga ogrejejo tudi cene.

SE NA SPORT hotel na Pokljuki sem pozabil. V njihovi oglasi omarici na hodniku sem si prepisal vozni red avtobusov. Pa so mi začeli smejeti! Kar za klobuk naj si v takem vozni red, so mi dejali, ker je vozni red iz 1961. leta. Ker ne nosim klobuka, sem listek nabadel na najdaljšo bodico in užaljen odšel.

Lepo vas pozdravlja

Vaš BODIČAR

šport ● špo

1000 predolimpijskih pisem

Telefonski razgovori z zanimimi športniki, ki jih je v zadnjem času izpod peresa ALEKSANDRA PASTERNJAKA objavilo Delo, so v širokem krogu bralcev vzbudili precejšnje zanimanje. Predstavlja jo namreč novinarsko zvrst, ki pri nas še nima globokih korenin; je pa s svojo neposrednostjo (vesti »iz prve roke«, kot pravimo) in aktualnostjo izredno privlačna. Avtor sam pravi o tem: »Pošta in telefon vsakemu novinarju kar ponujata neomejene možnosti, da se uveljavlji v svojem poklicu. V svetu je namreč toliko uglednih ljudi — strokovnjakov najrazličnejših področij, ki radi povedo svoje mnenje o stvarih, ki jih zanimajo. Ko pride v stik z njimi, zve še marsikal takega, kar bralci ne vedo, pa je prepričan, da jih bo pritegnilo. Le malo truda je potem treba, da nastane dober prispevek.«

S kolegom Pasternjakom sva se o tem tako razgovorila, da mu bom pravzaprav storil krivico, ker bo iz vsega tega objavljen le kratki razgovor medtem ko mi je povedal precej več. Sicer pa je prav, da bralcem postrežemo ter da zanimivostmi, ki se dogajajo ob robu njegovih razgovorov in dopisov, drugo pa bo tako sam porabil v svojih prispevkih.

● Kako je bilo z idejo o telefonskih pogovorih s športniki?

»V uredništvu smo že dalj časa govorili o tem, da moramo popestriti športno rubriko. Evgen Bertrand se je spomnil na telefon, vendar smo moral idejo »skrivili« do novega leta, ko smo s prostoročno za športno rubriko dobili možnost, da jo urednicimo. Sklenili smo, da najprej poklicemo velmojstra Gligorčiča, ki je igral na turnirju v Washingtonu. Ker sem za Delo pisal o šahu, je bila vrsta na meni. Ko sva z Gligorčičem končala, je razgovor nadaljeval Talj, in je tako nastal dvojni razgovor. Naj povem, da sem Talja nagovoril v angleščini, pa dejal: Možemo na srbohrvatskome! — Uspeh je bil tu. Dobil sem veselje za tovrstne razgovore in se naslednjih tednih pogovarjal še z Matanovićem in Kecskemetu; še enkrat z Gligorčičem in Taljem ter z Gaprindašviličevim v Reykjaviku; s Keresom in Portischem v Beverwijk; s Tringovim, Pachmanom in Bilekom v Kecskemetu; vmes pa s smučarjem Wernerjem in Saubertem na kanadskim hokejskim trenerjem Bauerjem.«

● Kako poteka tak telefonski razgovor?
»Težave imamo s telefonskimi številkami; ko jih dobimo, gre stvar takole: dan pred razgovorom načrčimo telefonski razgovor, intervjujancu pa pošljemo telefonsko pozivnico. Navadno se dogovorimo za večerno uro, ko so boljše telefonske zvezne. Pooldne se na razgovor, ki traja od 5 do 15 minut, dobro pripravimo — in naslednji dan je v časopisu. Odgovore pišem ali pa si jih zapomnim. — Dosej pri tem nismo naleteli na posebne težave, le hokejist Almetov je odgovoril, da zaradi priprav na olimpiado dva meseca ne more dajati izjav (!), Werner pa je sporočil, naj ga kličemo dve urki kašnje.«

● Koliko pa je »vreden« mednarodni telefonski razgovor?

»Menda je bil najcenejši doslej 7.000 dinarjev, najdražji pa kakih petkrat več. Sicer pa smo izračunali, da je bil na primer razgovor z Wernerjem kljub temu cenejši kot pa bi bila Tanjugova vest o pripravah ameriških smučarjev na olimpiado.«

● Razen telefonskih si s športniki navezal tudi pisemske vezi. Kako je s tem?

»Ko sem se popolnoma živčen vrnil z nekega šahovskega turnirja, sem nekaj časa živel v brezidelju. Prijatelji so me dražili, češ: tak novinar, ki mu celo Bobby Fischer ne piše več! Zjedil sem se in bolj za šalo kot zares napisal deset letalskih pisem, na katera so mi (na moje veliko začudenje) vsi po vrsti odgovorili. O njih sem že pisal, razposlal pa sem že nova pisma. Če boš kdaj potreboval kaj podatkov o zanimih športnikih, se kar oglaši, saj imam svojega arhiva že toliko, da bom vsak čas moral najeti »uslužbenca«, ki mi ga bo urejal.«

● Zakaj v torkovi »mednarodni športni korespondenci« Dela za hokejistom Hullom ni bilo navedenega razgovora z nogometnščem Matthewsem?

»Zal mi je, toda izpasti je moral zaradi olimpiade, s katere je bilo kar naenkrat preveč gradiva. Bo pa ta toreki prišel na vrsto.«

● Kaj pripravljaš?

»V času pred olimpiado v Tokiu bom imel kar precej dela, saj bom skoraj vsem favoriziranim športnikom poslal pisemne intervjuje. Pisem bo več kot tisoč. Razen tega pripravljam feljton o plavalcu Schollanderju, nadaljeval pa bom tudi razgovore z Nobelovimi nagrajenimi v TT; za »junaki miru« bodo prišli na vrsto še fiziki, kemiki, medi-

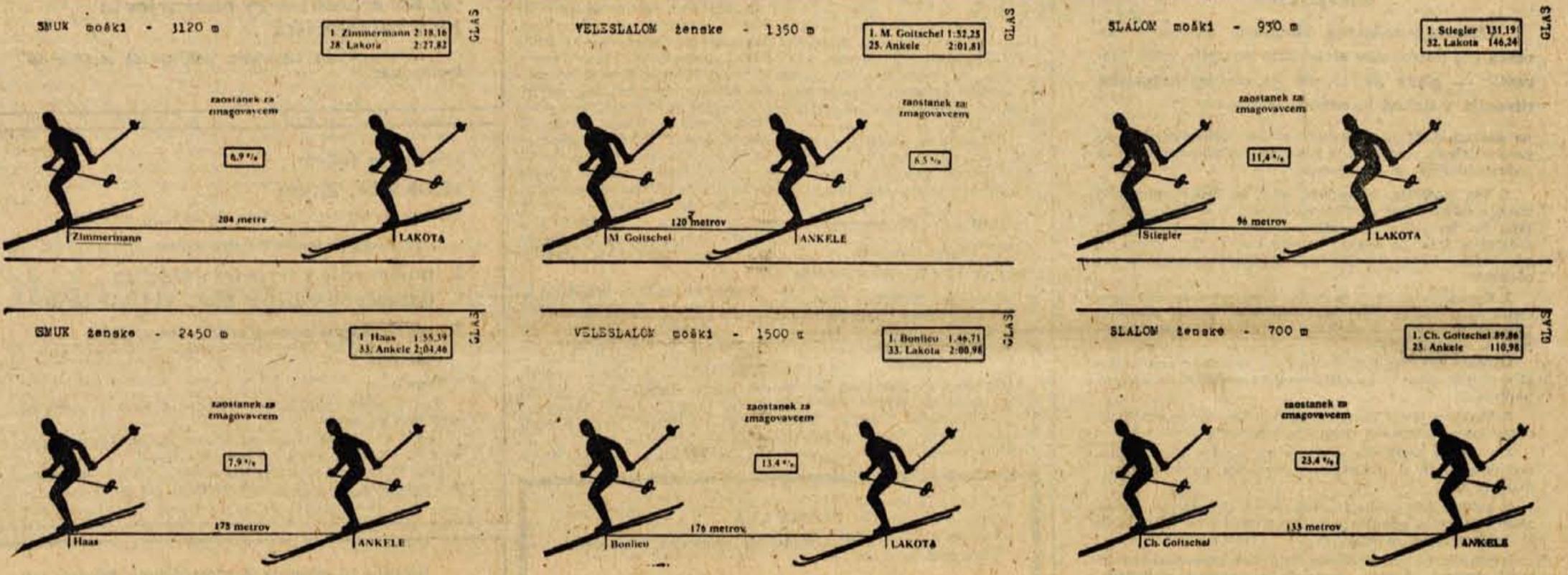

Novinar Dela A. PASTERNJAK pravkar pregleduje pošto iz San Francisca. — Dve veliki fotografiji košarkarja Chamberlaina z avtogramom in spremni dopis, v katerem pravi, da na tovrstna vprašanja ne odgovarja... In kaj pravi na to Pasternjak: »Odnehal pa ne bom; mu bom pač pisal še drugič!«

cinci in literatje. Med drugim sem tudi stavil s prijatelji, da bom do konca leta dobil intervju s Picassojem in igralecem Belmondom, ki sta zaradi »skromnosti« pri novinarjih na najslabšem glasu.«

● Pa še tvoji osebni podatki?

»Star sem 24 let, doma iz Maribora, sicer pa tudi študent ekonomije. — J. Z.«

V olimpijskem smuku sta se oba naša najboljša predstavnika alpskega smučanja — PETER LAKOTA in MAJDA ANKELE solidno uvrstila. Lakotovih nekaj več kot 9 sekund zaostanka za najboljšim pomeni dober rezultat, ki — preračunan v odstotke — znaša 6,9 slabši čas. V isti panogi je Ankeletova zabeležila 7,9 odstotka slabši čas kot zmagovalka Haasova.

Veleslalom se je bolje končal za Ankeletovo, saj je za 1350 metrov dolgo progo porabila le 9 sekund več časa kot najboljša. Zaostanek je torej 8,5 odstotek, medtem ko je pri Lakoti 13,4. Naj izračunamo še, koliko sta naša tekmovalca zaostala za M. Goitschelovo oziroma Bonlieuem? — Majda 120 metrov, Peter pa na nekaj daljši proggi 176 metrov.

Slalom je panoga, ki terja največ priprav, zato smo tu od naših vozačev pričakovali najslabše rezultate. Vendar ni bilo tako. Peter Lakota se je s solidnim 32. mestom in 11,4 odst. zaostankom zelo približal drugorazrednim asom, medtem ko je Majda dosegla 23. mesto odstotka slabši čas kot najboljša, vendar je osvojila 23. mesto.